

for den Sag ikke saa stor. Det holdt Ingeniør Foss fast paa, skønt han i og for sig, saa vidt jeg kan skønne, nok saa ret velvilligt paa Sagen; han sagde, det vilde være en Begyndelse, og der vilde komme betydelige Udgifter til, og han udtalte bl. a. om Gødelen, at det er muligt, at man ved at nøje med et uddybet Udløb kan bevare en Tilstand, som er nogenlunde tilfredsstillende, og derved spare store Udgifter. Dette synes jeg, man maa overveje, inden man gaar til en ny Ordning derovre, og inden man gaar til de mange, mange Millioners Udgift, der kan blive Tale om: Man maa nøje overveje, om det er nødvendigt at give dem ud. Thi man ved i hvert Fald, at man ikke ved Gødelen løber den samme Risiko, som man løber oppe ved Hvide Sande.

Det blev sagt her under Forhandlingerne, at den Kommissionsbetænkning, som er afgivet den 21. December 1915 — tror jeg —, vistnok den sidste, at den var sagligt velbegrunder, og jeg skal ikke benægte det. Jeg skal indrømme, at de Landøkonomer, der har siddet i denne Kommission, har de bedste Navne. Om Ingeniørerne ogsaa har det, tør jeg ikke have nogen afgjort Mening om. Jeg kender Forholdene deroppe saa nogenlunde. Jeg er født ved den nordlige Ende af Fjorden og har levet der i omtrent 25 Aar og har nu levet omtrent lige saa længe ved den sydlige Ende. Jeg kender altsaa ogsaa Forholdene ved den nordlige Ende, og jeg føler mig ikke fuldstændig forvisset om, at det vil gaa netop saadan, som man har beregnet det. Jeg vil sige ærede Medlemmer, at naar man tager Beboerne med oppe ved Husby, hvor jeg er født, og oppe ved Staby — de har ikke en Gang villet underskrive en Adresse, der er kommet senere, men de er dog taget med — og ved Madum, som ligger over 30—40 km borte fra Hvide Sande, og som under enhver Situation er sikrede imod Oversvømmelser og siger, at deres Arealer skal veje lige med dem ved den sydlige Ende af Fjorden under de Forhold, der har været der i 130 Aar, er det dog vist alligevel at gaa for vidt. Jeg ser — jeg ved ikke, om det gælder Arealerne ved Husby og Staby —, at man opgiver, at Høet tidt kan skylles sammen ved Oversvømmelser. Jeg har været med til at bjærge Enghøet dernede for mine Forældre, og jeg mindes aldrig, at vi har faaet en Stak Hø skyllet hen til en anden. Der kan et enkelt Aar have været lidt sidt nede i Engen, men vi har aldrig

mistet en Haandfuld Hø. Man maa ikke glemme, at man ikke heroppe er fuldt berettiget til at tale med. I alle Tilfælde: skal de regnes med med Hensyn til den store Fordel, de kan faa af den foreslaaede Ordning, saa er det ikke mere end rimeligt, at de ogsaa maa bidrage dertil. Det er dog noget ejendommeligt, at man paa disse Egne saa stærkt har krævet, at man vilde have lukket op ved Hvide Sande, fordi man vilde have den udmærkede Afvanding, og saa oven i Købet — ikke just i Husby, men længere nede — krævede Erstatning for den Skade, der kom. Denne Handlemaade har ikke været gunstig for en ligelig Bedømmelse af disse Forhold, det tror jeg nok, man tør paastaa.

Det forekommer mig, at Historien viser, at man skal være yderst forsigtig. Man kan her sige, som Grundtvig har sagt et Sted i „Mands Minde“, at det gaar med Historien, som det gik med Kassandra, at den altid taler sandt, men man vil ikke tro den. Historien har sagt, at man skal tage sig vel i Agt for Hvide Sande og for at ordne om paa disse Udløb, som Naturen har lavet hernelde, men man har alligevel ment, at man nok kunde lave om. Man har hidtil anvendt ca. 3 Mill. Kr. derpaa — det ærede Medlem for Bornholms Amts 1ste Valgkreds (Hauge) har nævnt dette Tal —, og man har dog ikke faaet noget nævneværdigt ud af det. Det er Historiens Vidnesbyrd til os hidtil. Det opfordrer i alt Fald til meget stor Forsigtighed og nøje Overvejelser, og jeg er glad ved, at det er gaaet igennem alle ærede Tale- res Udtalelser, at man nøje vilde overveje, hvad der skulde ske. Losejerne ved den sydlige Ende af Fjorden kan naturligvis ikke i Længden modsætte sig, at saa rige Muligheder som dem, der rulles op for os i Betænkningen af 21. December 1915, skulde forspildes for Land og Rige, men vi maa dog kræve, at der gives os en større Sandsynlighed for, at de vil blive til Virkelighed, end Tilfældet er her. Maa jeg i denne Forbindelse nævne, at i den Betænkning, der blev afgivet af dette høje Ting i 1912, udtaler et af Medlemmerne af den Kommission, som afgav Betænkning i 1915, følgende: „Jeg har foran høvedet det Standpunkt, at Frygten for forøget Tørkefare formentlig er ubegrundet, og dertil føjer jeg for disse Arealer, at de i Regelen vil have den største Gavn af Forandringen gennem hyppigere og stærkere Veksel af Oversvømmelser af mere sliholdigt Vand, der tillige er mere ensartet Brakvand. Det